BIJLAGE 1 Bestuursrechtelijke aanpak

Door de versterkte zelfregulering en de gezamenlijke publiek-private acties zal het aantal bedrijven dat accuraat kinderporno verwijdert stijgen. Tegen hostingbedrijven die desalniettemin (ongewild) kinderporno op hun servers hebben staan en nalaten dit tijdig te verwijderen, zal in de toekomst middels een bestuursrechtelijk instrumentarium worden opgetreden. Daartoe is een wetsvoorstel in voorbereiding genomen.

De beoogde bestuursrechtelijke 'notice and take down'-procedure zal specifiek zijn toegesneden op de aanpak van online kinderporno, en daardoor in focus en snelheid verschillen van de bestaande procedure binnen het strafrecht. De bestuursrechtelijk aanpak zal zich tussen de versterkte zelfregulering en de strafrechtelijke aanpak positioneren, en treedt daarvoor niet in de plaats. Dit betekent dat er voor goedwillende bedrijven tijdig tegen online kinderporno optreden, niets verandert. Bovendien blijft de focus van de politie en het Openbaar Ministerie primair gericht op het opsporen en vervolgen van daders en daarmee het stoppen van kindermisbruik.

In aanloop naar het besluit om een wetgevingstraject te starten, heeft AKD de juridische mogelijkheden onderzocht om middels een bestuursrechtelijk instrumentarium op te treden tegen online kinderporno. Daarover is in een brief van 17 december 2018 aan de Tweede Kamer bericht.[1] In deze brief is tevens aangegeven dat een aantal aspecten nader wordt uitgewerkt, zoals de technische en praktische mogelijkheden om kinderpornografische content van servers te (laten) verwijderen. De mogelijkheden daartoe zijn door Dialogic onderzocht. De resultaten van dit onderzoek zijn bijgevoegd. Uit het onderzoek van Dialogic blijkt dat last onder bestuursdwang in de praktijk geen geschikt instrument is: er zijn teveel praktische en technische obstakels bij het fysiek lokaliseren van de server waar de kinderporno op wordt gehost. Het daadwerkelijk ten uitvoer leggen van de last kan vervolgens tot grote nevenschade leiden.

Uit de onderzoeken van AKD en Dialogic, in samenhang gelezen, volgt dat de last onder dwangsom en de bestuurlijke boete effectieve instrumenten zijn om op te treden tegen online kinderporno. In dit geval houdt de last onder dwangsom een opdracht in om kinderpornografische content binnen een bepaalde termijn ontoegankelijk te maken of te (doen) verwijderen. Als dat niet gebeurt wordt een dwangsom verbeurd. Als aanvullende sanctie kan een bestuurlijke boete worden opgelegd. Zowel de last onder dwangsom als de bestuurlijke boete wordt opgelegd aan de hoster van de content (een rechtspersoon of natuurlijk persoon). Dat kan, in voorkomend geval, ook een datacentrum zijn. Het is dus raadzaam dat hosters en datacentra hun eigen klanten goed kennen, teneinde vlot te kunnen handelen na een melding over kinderporno.

Het bestuursorgaan zal specifieke bevoegdheden krijgen, enkel gericht op het verwijderen van kinderporno. De inrichting van het instrumentarium, de rechtswaarborgen, organisatie en processen zullen hierop moeten worden toegesneden. De bestuursrechtelijke aanpak zal daardoor in focus en snelheid verschillen van de mogelijkheden van het strafrecht.

Lopende het wetgevingstraject zal worden afgestemd met enkele partijen die betrokken zijn bij de ronde tafel, politie en Openbaar Ministerie, met het doel een effectieve ketensamenwerking op te zetten. Daarnaast wordt momenteel verkend welk (bestaand) bestuursorgaan voor deze taak geschikt kan zijn.

1 Kamerstukken II 2018/19, 31 015, nr. 160.